

Dokument nr. 8:31

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og
Magnar Lund Bergo

Forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Magnar Lund Bergo om endring av aldersgrensene for film og videogram og lovforbud mot kinoreklame for barn under 7 år

Til Stortinget

BAKGRUNN

Mange barn går på kino sammen med sine foreldre, besteforeldre eller venner. Det å gå på kino sammen er forbundet med glede, en fellesopplevelse og samvær. Da er det viktig at samfunnet legger til rette slik at alle trygt kan ta med seg barn for å se kinofilmer, uten at filmene eller reklamene inneholder scener som skremmer barna.

Det produseres mange filmer i dag som benytter seg av topp moderne teknologi og får fram spektakulære effekter som gjør det vanskelig å skille mellom fiksjon og virkelighet for barna.

Filmskapere lager scener med stadig mer vold i eventyrfortellinger som er rettet mot barn og unge. Direktør Tom Løland i Statens filmtilsyn har uttalt at mer vold i eventyrfilmer er "en skremmende utvikling".

Det siste eksemplet som har skapt debatt, er aldersgrensen på filmen "Ringenes herre - To tårn", som er den andre filmen etter bøkene av Tolkien. Både aldersgrensen på den første filmen "Ringenes brorskap", og denne filmen ble satt til 11 år. Oslo kinomatografers direktør Ingeborg Moræus Hansen har gått åpent ut og advarer foreldre mot å ta med barn under 13 år på begge disse filmene. Tilsvarende advarsler har hun og andre kinosjefer kommet med flere andre ganger.

Det er Statens filmtilsyn som setter aldersgrenser for kinofilmer på grunnlag av lov om film og videogram av 15. mai 1987 nr. 21 § 5. Denne paragrafen slår fast at Statens filmtilsyn ved aldersgrensevurderingen skal legge avgjørende vekt på om filmen kan "påvirke sinn eller rettsoppfattelse på en skadelig måte". Filmene får enten aldersgrensen: tillatt for alle, 7 år (barn i følge med voksen kan være ned til 4 år), 11 år (barn i følge med voksen kan være ned til 8 år), 15 år (barn i følge med voksen kan være ned til 12 år), eller 18 år. 18-års grensen er en absolutt nedre grense.

Det er "ledsagerregelen" som innebærer at barn som er i følge med en voksen, kan slippe inn på filmer med en aldersgrense inntil tre år yngre enn den aldersgrensen filmen har.

En undersøkelse fra Statens filmtilsyn viser at tre av fire foreldre ikke kjenner til regelverket rundt aldersgrenser for kinofilmer.

Det er også få foreldre som opplever å få veiledning eller advarsler om filmene når billetter kjøpes i luken. Undersøkelsen viser at over halvparten av de kinoansatte regner med at foreldre kjenner til ledsagerregelen.

15-års grensen er den vanskeligste aldersgrensen å overholde. Det er ofte disse forestillingene yngre barn forsøker å komme inn på, og som er vanskeligst for kontrollørene å bedømme, viser undersøkelsen.

Fra i fjor ble det mulig å klage på aldersgrensene for film. Det er i første rekke distributører av filmer som har benyttet seg av muligheten, men foreldre kan også sende en klage gjennom Barneombudet til Klagenemnda.

Det at flere kinofilmer har fått en lavere aldersgrense enn det mange mener er riktig for barn, skaper press på både foreldre og barn for å se disse filmene, som det blir reklamert for i mange ulike medier, og

som ofte er samtaleemne blant både barn og voksne. Det er ikke lett for foreldre å si nei til en 8-åring når han har hørt om Harry Potter, Ringenes Herre-filmene, eller Spiderman av de andre barna på skolen. Selv på filmer med aldersgrense på 15 år, kan 12-åringer i følge med voksne få se filmer som er beregnet på voksne. Det at Statens filmtilsyn setter en aldersgrense f.eks. på 11 år på en film, og samtidig anbefaler at filmen ikke bør sees av barn under 11 år, skaper et unødvendig stort press på foreldre om å la sine barn se filmer som barna hevder at "alle vennene får se".

Det er viktig at både foreldre og barn kan være trygge på at filmene de skal se, ikke er upassende eller for skremmende for deres alder. Det er ikke foreldrenes ansvar å skulle vurdere om aldersgrensen på filmer de ikke har sett, passer for barna deres.

Aldersgrensene bør bli mer differensiert enn de er i dag, f.eks. aldersgrensene: tillatt for alle, 7 år, 10 år, 13 år, 15 år, eller 18 år. Tilsvarende bør ledsagerregelen fjernes, slik at aldersgrensene blir absolutte.

Mange foreldre er svært skeptiske til at barn blir overøst med reklame når de går på kino. Det viser en undersøkelse som Forbrukerrapporten gjennomførte tidligere i år. Reklamefilmene er ofte beregnet på ungdom og voksne, og noen barn skremmes av reklamen. I tillegg utsettes barn og unge for et stort kjøpepress gjennom disse reklamene.

Barne- og familieminister Laila Dåvøy har kommet med signaler om at hun ønsker å skjerpe reglene når det gjelder reklame mot barn, blant annet om å forby direkteklame, endre markedsføringsloven og gjøre skolene reklamefrie.

Forslagsstillerne mener at barneforestillinger på kino skal være reklamefrie fra 7 år og nedover. En slik reklamefrihet ville være et svært viktig tiltak for å redusere det kommersielle presset mot barn.

Det er Capa kinoreklame som distribuerer kinoreklame til de fleste kinoene i Norge. Capa deler reklamefilmene inn i to kategorier - barn/ungdom og voksne. Denne inndelingen er uheldig. Slik reglene er i dag betyr det at femåringer kan sitte og se på re-

klame for ungdomsprodukter. Mange foreldre har reagert kraftig på dette, og kontaktet BarneVakten, som er en frivillig organisasjon som arbeider med vern mot medie vold.

Det er hver enkelt kino som bestemmer hvilke reklamefilmer som skal vises på de ulike forestillingene. Dersom en kino ikke vil vise en reklamefilm på barneforestillinger, har de mulighet til å ta denne bort, men dette gjøres svært sjelden fordi de da vil miste inntekter. I en undersøkelse som BarneVakten har gjort blant 40 av landets største kinoer, er flere av kinoene positive til reklamefrie barneforestillinger. Men de fleste sier samtidig at dersom de skal gjennomføre dette, bør bortfallet av inntekter kompenseres. Men noen kinoer har likevel latt hensynet til barna gå foran inntjening. Ved Kristiansand kino er det allerede reklamefritt for barn, og andre kinoer vurderer å gjøre det samme, viser BarneVaktens undersøkelse.

Det er forbudt å sende reklame i tilknytning til barneprogrammer på norske TV-kanaler, og samtidig er det fritt fram på kino. Forslagsstillerne mener at dette er inkonsekvent, og foreslår derfor at forbudet mot barnereklame bør utvides til også å gjelde kino. Levende bilder, høyt lydnivå og effekter påvirker barn i sterk grad, og vi trenger en ny regulering av loven.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen vurdere å endre lov om film og videogram av 15. mai 1987, slik at aldersgrensene differensieres til 5-7-10-13-15-18 år, ledsagerregelen fjernes, og at det blir et lovforbud mot reklame på kino på filmer for barn fra 7 år og nedover.

6. desember 2002